

XIV МІЖНАРОДНЫ З'ЕЗД СЛАВІСТАЎ (Охрыд, 10–16 верасня 2008 г.)

Міжнародны з'езд славістаў заўсёды стварае поле прыцягнення, дзякуючы якому адбываецца этапны агляд стану славяназнаўчай навукі ўвогуле, навуковага патэнцыялу розных краін і дасягненняў канкрэтных навукоўцаў, калі выяўляюцца найбольш важныя і актуальныя праблемы, вызначаюцца перспектывыныя напрамкі даследаванняў. Акрамя гэтага, вядома, вырашаюцца належныя арганізацыйныя пытанні, завязваюцца патрэбныя кантакты як паміж структурамі, так і асобнымі навукоўцамі.

Невыпадкава ў праграме XIV Міжнароднага з'езда славістаў (Рэспубліка Македонія, Охрыд, 10–16 верасня 2008 г.) было заяўлена каля 700 дакладчыкаў з 40 краін, а яшчэ прысутнічала звыш 600 зацікаўленых слухачоў без дакладаў.

Форумы такога статуса, паводле азначэння, прадугледжваюць абмеркаванне самага шырокага кола праблем, якія датычацца гісторыі, культуры, мастацтва, фальклору, моў і літаратур славянскіх народаў. Між тым немагчыма абмінуць увагай, хоць гэта прадмет асобнай гаворкі, што на пэўным этапе славістыка набыла, а з часам умацоўвае «лінгвацэнтрычнасць». Адпаведна тэматыка Охрыдскага з'езда, як і ўсіх ранейшых, была шматаспектнай, але з відавочнай перавагай – калі не сказаць уладараннем – лінгвістыкі. Самі за сябе гавораць агульныя лічбы: пры МКС дзейнічала 22 камісіі лінгвістычнага профілю, тады як усіх іншых, разам узятых, – 7; розныя праблемы, звязаныя з мовамі, склалі 13 тэматычных блокаў, а ўсіх іншых было толькі 8; аналагічна і з суадносінамі колькасці секцый, падсекцый, «круглых сталоў», прэзентацый, канкрэтных выступленняў (да-

рэчы, у зборніку дакладаў беларускай дэлегацыі судносіны такія: 15 – 6).

Уласна мовазнаўчая тэматыка на кангрэсе была прадстаўлена васьмю напрамкамі: 1. Этнагенез славян і гісторыя славянскіх моў. 2. Дыялекталогія і лінгвагеаграфія. 3. Анамастыка. 4. Сучасны стан славянскіх літаратурных моў. 5. Граматычная структура славянскіх моў. 6. Лексічная семантыка і фразеалогія. 7. Функцыянальныя стылі. 8. Корпусная лінгвістыка.

Як і належыць, яшчэ да з'езда выпушчаны зборнік рэзюмэ ў двух тамах: першая частка аддадзена лінгвістычным дакладам, другая – дакладам па літаратуры, культуры, фальклору, гісторыі славістыкі, а таксама пададзеным загадзя тэзісам тых, хто ўдзельнічаў у тэматычных блоках.

Калі паводле зместу гэтых зборнікаў складаць уяўленне, як было прадстаўлена славістычнае мовазнаўства розных краін, то атрымаем наступнае: Расія – 40 рэзюмэ, Германія – 33, Чэхія – 27, Польшча – 26, Сербія і Чарнагорыя – 21, Македонія – 20, Беларусь – 19, Украіна – 18, ЗША – 13, Славенія і Венгрыя – па 12, Балгарыя і Харватыя – па 11, Румынія – 9, Аўстрыя – 8. Другі ж том (без матэрыялаў тэматычных блокаў) дае такую карціну: Польшча – 23, Чэхія – 23, Балгарыя – 22, Расія – 22, Сербія і Чарнагорыя – 22, ЗША – 21, Італія – 19, Украіна – 19, Германія – 12, Венгрыя – 11, Ізраіль – 10, Македонія – 10, Вялікабрытанія – 9, Славакія – 9, Францыя – 9, Харватыя – 9, Беларусь – 7.

Паколькі аўтары дадзенай хронікі не маглі прысутнічаць на ўсіх дакладах, то зыходна адмаўляюцца ад прэтэнзій выкладзі інфар-

мацыю цалкам поўную і безагаворачна аб'ектыўную. Так ці інакш у выкладзеным тут прысутнічаюць і суб'ектыўны выбар, і непазбежна асабістыя ўражанні ад непасрэдна праслуханых дакладаў і ад прачытанага ў зборніках рэзюмэ.

Праграма з'езда ўключала таксама пасяджэнні «круглых сталоў», рабочыя сустрэчы зарэгістраваных пры Міжнародным камітэце славістаў камісій, прэзентацыі найноўшых публікацый, выставу славістычных выданняў, цэлы шэраг мерапрыемстваў грамадска-культурнага характару.

Мовазнаўчых дакладаў, якія прыцягваюць асаблівую ўвагу, больш за ўсё было на чацвёртай лінгвістычнай секцыі з'езда. Да гэтай катэгорыі адносіцца даклад Даніэля Бунчыча (Германія) «Аб (рэ)нацыяналізацыі сербскахарвацкіх стандартаў», у якім зроблена спроба акрэсліць актуальную сітуацыю асобных моў на тэрыторыі сучасных «новаштокаўскіх стандартаў», абапіраючыся на мадэль «поліцэнтрычных моў» вядомага германіста Ульрыха Амона. Самае істотнае тут пытанне: колькі ж асобных моў існуе на прасторы, якую займаюць цяперашнія самастойныя краіны Сербія, Харватыя, Чарнагорыя, Боснія і Герцагавіна? Д. Бунчыч лічыць, што падзеі 1990-х гг., а таксама сучасныя сацыялінгвістычныя працэсы на гэтых тэрыторыях прывялі да «нацыяналізацыі» (або «рэнацыяналізацыі») былой стандартнай сербскахарвацкай мовы, якая, тым не менш, фактычна не распалася.

Даклад Торы Хедын з Швецыі быў прысвечаны кадыфікацыі норм сучаснай чэшскай мовы на матэрыяле перадач тэлебачання Чэхіі (прааналізаваны 15 тэлевізійных шоу). Выкарыстаўшы тэлевізійны дыскурс, што складаецца як з падрыхтаванага, так і з непадрыхтаванага маўлення, Т. Хедын атрымала нагоду даследаваць дыстрыбуцыю моў літаратурнай і абыходкавай, а таксама іх функцыі ў маўленні. Акрамя таго, дакладчыцу цікавіла праблема стаўлення да кадыфікацыі і моўных норм. Яна прыйшла да высновы, што некаторыя элементы ў чэшскай кадыфікацыі адлюстроўваюць нарматыўны погляд на граматыку. Гэта яшчэ раз даказвае аб існаванні ў Чэхіі разыходжання паміж фармальнай кадыфікацыяй і моўным ужываннем, што ў сваю чаргу служыць прадметам дэбатаў, якія працягваюцца і сёння.

Прадметам даследавання Збігнева Грэня (Польшча) паслужыла стыхійная стандарты-

зацыя сілезскай мовы ў Інтэрнэце. Сцверджанне асобнай сілезскай мовы пабуджае яе карыстальнікаў дыферэнцыраваць сваю мову ад польскай і чэшскай літаратурных моў, нягледзячы на шмат агульнага з імі, а часам і з нямецкай мовай. З. Грэнь паказаў, што ў мове польскіх, чэшскіх і нямецкіх карыстальнікаў, якія цікавяцца найперш правапісам і лексікай, існуюць адрозненні.

Хайнрых Пфандль (Аўстрыя), займаючыся праблемамі русінскай мовы, тэму свайго даклада сфармуляваў палемічна-публіцыстычна: «Мова і ідэнтычнасць русінаў: этнас, які замоўчваецца, і непрызнаная мова як выклік Еўропе». Вядома, што ад пачатку эмансipaцыі русінскага руху ў 1980-х гг. у некаторых краінах (аднак не ва ўсіх) адпаведная праблематыка знаходзіць пазітыўнае адлюстраванне і ў тэматыцы славістычных даследаванняў, што мела свой адбітак і ў арганізацыйным рэфармаванні (у Славакіі і Венгрыі, напрыклад, узніклі асобныя русіністычныя кафедры). У дакладзе Х. Пфандля сярод іншага зроблены закід украінскім палітыкам, якія, паводле яго слоў, не спрыяюць прызнанню русінаў і іх мовы. Падобная ацэнка непрызнання русінскай мовы з боку ўкраінскіх палітыкаў прагучала і ў дакладзе «Славянскія літаратурныя мікрамовы, рэгіянальныя мовы і мінарытарныя мовы» Свэна Густаўсана з Швецыі (прачытаны на пасяджэнні блока «Малыя славянскія мовы (мікрамовы)»). Прысутныя на дакладзе Х. Пфандля ўкраінскія даследчыкі не падтрымалі публічнага абмеркавання названай тэмы, хоць гэта, натуральна, не азначае, што яны не мелі адказаў на закіды, сфармуляваныя аўстрыйскім навукоўцам. Бернгард Брэмер (Германія) прадставіў вынікі свайго вывучэння выкарыстання паняцця «жаргон» у славянскай лінгвістыцы. Сярод іншага аўтар паказаў, што часам у міжнародных навуковых дыскусіях на гэтую тэму ўзнікаюць непаразуменні, звязаныя з тым, што славісты розных краін абапіраюцца на розныя крыніцы вызначэння гэтага тэрміна. Марыя-Магдалена Касанавіч (Сербія і Чарнагорыя) у сваім дакладзе трактавала славянскія жаргоны з лінгвакультуралагічнага погляду.

Галіна Курэк (Польшча) прачытала даклад «Змены ў гутарковай польскай мове польскай інтэлігенцыі», у якім разгледзела фанетычныя змены на фоне спецыфікі фарміравання польскай інтэлігенцыі на працягу пасляваенных дзесяцігоддзяў.

Марцін Паўльсэ (Нарвегія) на матэрыяле друкаваных водгукаў на раман украінскага пісьменніка «Рэкрэацыі» асэнсаваў сутыкненне моўных ідэалогій. Тэматыка славянскіх дыяспарных моў знайшла адлюстраванне ў дакладзе Аляксандра Зяленіна (Фінляндыя) «Тыпалогія формаў іншамойнага ўздзеяння на рускую мову замежжа (на матэрыяле эмігранцкай газетнай прэсы 1919–1939 гг.)».

Як звычайна, на з’ездах славістаў жывая дыскусія адбылася на пасяджэнні блока «Малыя славянскія мовы (мікрамовы)» (кіраўнік – Аляксандр Дулічэнка). У прыватнасці, апанентаў А. Дулічэнкі цікавіла пытанне, на якіх падставах адны мікрамовы (напрыклад, «ляшская», эгейска-македонская) ён вылучае, а іншыя (напрыклад, мова ўкраінскіх балгар) – адхіляе. (Падчас дыскусіі было зададзена між іншым пытанне і аб магчымасці вылучэння асобнай «польска-беларускай» мікрамовы, якую цяпер распрацоўвае перакладчык Ян Максімоў.) Пацверджаннем таго, што праблематыка славянскіх мікрамоў належыць да прыярытэтных, стала стварэнне падчас работы з’езда спецыяльнай камісіі, якую ўзначаліў галоўны спецыяліст А. Дулічэнка.

Шырокай праблематыцы быцця розных славянскіх моў з выкарыстаннем тыпалагічных метадаў даследавання былі прысвечаны даклады Станіслава Гайды (Польшча) «Тоеснасць славянскіх літаратурных моў», Кіны Вачкавай (Балгарыя) «Крытэрыі і працэдуры тыпалагічнай характарыстыкі славянскіх стандартных моў», Ганы Гладкавай (Чэхія) «Ідэнтыфікацыя мовы як адлюстраванне ідэнтыфікацыі народа», Яна Коржэнскага (Чэхія) «Разбурэнне этнічнай ідэнтычнасці і яго моўныя маніфестацыі» (даклады Г. Гладкавай і Я. Коржэнскага былі прачытаны ў рамках блока «Тоеснасць і мова ў славянскай перспектыве», арганізатар блока – Станіслаў Гайда, Польшча), Аляксандра Лукашанца (Беларусь) «Міжславянскае моўнае ўзаемадзеянне і дынаміка літаратурнай нормы (беларуская мова паміж рускай і польскай)» (даклад А. Лукашанца, як і большасці іншых беларускіх удзельнікаў з’езда, надрукаваны ў зборніку «Мовазнаўства. Літаратуразнаўства. Фалькларыстыка. XIV Міжнародны з’езд славістаў (Охрыд, 2008). Доклады беларускай дэлегацыі». Мн., 2008. Паколькі гэты зборнік даступны зацікаўленаму чытачу, у далейшым увага будзе звяртацца

толькі на даклады замежных аўтараў) і інш. У шэрагу выступленняў асвятляліся праблемы пурызму: у дакладах «Пурызм у сучаснай моўнай палітыцы славянскіх краін» Уладыслава Любася (Польшча), «Сучасныя тэндэнцыі да перагляду нарматыўных прынцыпаў украінскай літаратурнай мовы і з’ява пурызму» Аляксандра Тараненкі (Украіна), «Заняпад пурызму ў чэшскай мове ў XX стагоддзі» Мечыслава Балёўскага (Польшча). Экалінгвістычныя пытанні і праблемы моўнай палітыкі разглядаліся ў выступленнях прамоўцаў на пасяджэнні «круглага стала» «Месца славянскіх моў і становішча славістыкі ў свеце» (арганізатар – Карл Гутшміт, Германія). На пасяджэнні гэтага «круглага стала» сярод іншых выступіў з паведамленнем Аляксандр Лукашанец (Беларусь), які разглядаў «актуалізаваныя» цяпер чатыры разнавіднасці (падсістэмы) беларускай мовы, вылучыўшы сярод іх літаратурную мову, гаворкі, «трасянку» і тарашкевіцу.

У шэрагу дакладаў асвятляліся моўныя сітуацыі і/або моўная палітыка ў канкрэтных краінах: «Проціборства моўнай палітыкі і моўнай рэчаіснасці ў славянскіх стандартных мовах. Руская мова ў змененай моўнай сітуацыі» Монікі Вінгендэр (Германія), «Шматмоўная Карынцыя – актуальная сітуацыя» Урсулы Далешаль і Брыгіты Буш (Аўстрыя), «Македонская мова і мовы Еўропы» Аляксандры Гюркавай (Македонія) і інш. Джон Дан (Вялікабрытанія) у сваім дакладзе асвятліў тэму «Славянскія мовы і Еўрапейская хартыя рэгіянальных і мінарытарных моў». Аўтара цікавіў працэс ратыфікацыі Хартыі ў асобных краінах і дзеянне Хартыі ў тых краінах, дзе яна ратыфікавана і ўступіла ў сілу. З другога боку, ён вывучаў некаторыя праблемы ў краінах, якія не толькі не ратыфікавалі, але нават і не падпісалі Хартыі. Дж. Дан падкрэсліў, што Хартыя можа мець станоўчае значэнне для бытавання рэгіянальных і мінарытарных моў – нягледзячы на тое, што ў тэксце Хартыі ёсць некаторыя няўдалыя фармулёўкі, якія стрымліваюць яе прымяненне.

У Охрыдзе атрымала развіццё практыка фарміравання тэматычных блокаў, прысвечаных канкрэтным (але не прыватным) праблемам. Гэты блок склалі праблемы структурных і сацыяльных аспектаў апісання і катэгарызацыі такіх змешаных форм маўлення, як беларуская «трасянка» і ўкраінскі «суржык» (арганізатар блока – Герд Генчэль, Герма-

нія). На спецыяльным пасяджэнні былі прачытаны чатыры даклады прадстаўнікоў Германіі, Украіны, ЗША і Беларусі, а таксама адбылася актыўная дыскусія. У рэчышчы вывучэння змешаных славянскіх ідыёмаў, якое паступова робіцца ўсё больш шырокім, на секцыйным пасяджэнні прачытаў даклад «Славянскія крэольскія мовы – міф і рэальнасць» Хрысціян Фос (Германія).

На секцыі, прысвечанай корпуснай лінгвістыцы, разглядаліся пытанні выкарыстання гэтай новай тэхналогіі лінгвістычнага даследавання на матэрыяле македонскай, рускай і харвацкай моў. Джордж Мітраўскі (ЗША) прачытаў даклад аб класіфікацыі македонскіх прыслоўяў у электроннай базе дадзеных. Даклад Вольгі Ляшэўскай і Кацярыны Рахілінай (Расія) быў прысвечаны пошукавым магчымасцям лексікі ў нацыянальным корпусе рускай мовы. Тэмай даклада Дуні Брозавіч і Даміра Чавара сталі магчымасці вывучэння гісторыі мовы пры дапамозе харвацкага корпуса. Аляксандр Пятроўскі і Кацярына Здраўкава (Македонія) у сваім дакладзе асэнсоўвалі праблему лексічнай правільнасці аднаго прыватнага электроннага корпуса тэкстаў македонскай мовы.

Працягвае захоўваць актуальнасць вывучэнне розных ракурсаў бытавання правапісаў славянскіх моў – даклады Велькі Брборыча (Сербія і Чарнагорыя) «Сербскі правапіс у дваццатым стагоддзі», Роланда Марці (Германія) «Правапісная кадыфікацыя і правапісныя рэформы малых славянскіх моў (на прыкладзе ніжнялужыцкай мовы)».

Дынаміцы і стабільнасці лексічных і словаўтваральных сістэм славянскіх моў на з’ездзе быў прысвечаны тэматычны блок пад кіраўніцтвам Яўгеніі Карпілоўскай (Украіна), аспектам этымалагічных даследаванняў – блок, арганізаваны Аляксандрам Ломам (Сербія і Чарнагорыя). Бурныя дыскусіі адбыліся на пасяджэннях тэматычных блокаў «Славянская фразеалогія ў сінхраніі і дыяхраніі» (кіраўнік – Валерый Макіенка, Расія) і «Моўна-культурны вобраз свету славян у святле этналінгвістыкі» (кіраўнік – Ежы Бартміньскі, Польшча).

Беларусістычная праблематыка закраналася ў шэрагу дакладаў замежных аўтараў. Катэгорыі славацка-чэшскага змешанага маўлення (вядомага пад назвай «чэшска-славацкая мова») і беларускай «трасянке» параўналі ў сумесным дакладзе Мар’ян Слобада і Міра Набелкава (Чэхія). Да характа-

рыстыкі беларускай сітуацыі ўскосна звярталіся М. Вінгендэр, А. Тараненка, Х. Фос, С. Густаўсан і інш. На жаль, у з’ездзе непасрэдна не ўдзельнічаў Курт Вулхайзер (ЗША), аднак у зборніку рэзюмэ надрукаваны сціслы змест яго даклада «Канвергентная і дывергентная інавацыйнасць у беларускіх дыялектах Беласточчыны і Гродзеншчыны: сацыялінгвістычнае даследаванне ўплыву мяжы».

Уласна беларускую тэматыку з агульнаславянскай спалучалі тры літаратуразнаўчыя даклады прадстаўнікоў Рэспублікі Беларусь – «Беларускі мадэрнізм» у славянскім кантэксце» Валерыя Максімовіча, «Эманцыя плачу ў славянскай мастацкай традыцыі» Івана Штэйнера, «Працэсы глабалізацыі і ўзаемасувязі літаратур меншых славянскіх народаў (на прыкладзе беларуска-македонскіх і беларуска-славацкіх кантактаў)» Івана Чароты. Відаць, што дакладчыкі зыходна арыентаваліся на шырокі кантэкст і адпаведны маштаб разгляду ўсіх праблем, якія будуць ставіць і вырашаць удзельнікі сусветнага славістычнага форуму. Так, відаць, па вялікаму рахунку, і патрэбна. Скажам, проста немагчыма было абмінуць кардынальнае пытанне, што ў эпоху глабальных змен тэарэтыкі і практыкі славісты павінны і што рэальна могуць зрабіць дзеля таго, каб захоўвалася ўзаемаразуменне і забяспечвалася менавіта братэрскае суіснаванне славянскіх народаў. А ў сувязі з гэтым самі па сабе фармуляваліся задачы: выявіць як гістарычны, так і актуальны змест ідэі славянскай агульнасці, узаемнасці, салідарнасці; абмеркаваць наяўнасць/адсутнасць у славянскіх народаў цяпер агульных уяўленняў пра лёсы славянства як суперэтнасу і чалавецтва ў цэлым; асэнсаваць працэсы канвергенцыі/дывергенцыі на сучасным этапе, а таксама ў найбольш верагодных перспектывах. Пэўным чынам гэта закраналася ў «Звароце» старшыні аргкамітэта XIV Міжнароднага з’езда славістаў акадэміка Мілана Гюрчынава, у пленарным дакладзе кіраўніка расійскай дэлегацыі Аляксандра Малдавана, у выступленнях удзельнікаў тэматычнага блока «Славянская ідэя ў XIX–XX стст.: інтэлектуальныя пошукі і палітычнае канструяванне» (кіраўнік – А. Круглашоў, Украіна/Польшча), а таксама ў шэрагу дакладаў на розных секцыях, напрыклад: «Нацыянальнае і універсальнае ў паўднёvasлавянскіх літаратурах» Іны Хрыставай (Балгарыя), «Фальклор-

ная творчасць і сучасныя культурныя працэсы ў славянскіх краінах» Аляксандра Марозава (Беларусь), «Асвета, славістыка і нацыянальнае абуджэнне» Антоніі Бернард (Францыя), «Еўрапеізацыя» і нацыянальная ідэнтычнасць у літаратуры сербскага мадэрнізму» Весны Матавіч і «Паўднёvasлавянская літаратурная парадыгма – ад інтэгралізму да дэструкцыі» Станішы Тутневіча (абое – Сербія), «Сучаснае этнанацыянальнае развіццё краін славянскага свету» Усевалада Наулко і «Глабалізацыйныя працэсы як чынік трансфармацыі музычнай культуры славянскіх краін» Богдана Сюты (абодва – Украіна), «Славянскія літаратуры ў парадоксах постмадэрнізму» Надзеі Старыкавай (Расія).

Адпаведна перад літаратуразнаўствам, адна з важнейшых задач якога – не толькі рэгістраваць, але пашыраць і стымуляваць функцыі літаратуры ў справе яднання (кантактавання) славян, непазбежна паўставалі пытанні: Ці існуе на самай справе цяпер супольнасць славянскіх літаратур? Калі існуе, то як адэкватна азначаць, сцвярджаць і ўмацоўваць яе? Калі ж не існуе, то якія іншыя супольнасці маглі б паўнаважна забяспечваць плённае развіццё славянскага мастацтва слова, якое чым далей, тым больш адсоўваецца на ўзбочыны «магістральных шляхоў». Даць пэўныя адказы на такога роду пытанні гатовы былі дакладчыкі тэматычнага блока «Славянскія літаратуры пасля 1989 года. Новыя з’явы, тэндэнцыі, перспектывы. Трансфармацыя» (кіраўнік – Г. Янашак-Іванічкова). Безумоўную цікавасць выклікаў даклад Багуслава Зялінскага (Польшча) «Функцыі сучасных паўднёvasлавянскіх дыскурсаў тоеснасці культурнай і нацыянальнай». Апроч усяго, выступленне гэтае было вельмі стымулятыўным для дыскусіі; ужо хоць бы таму, што заканчвалася характарыстыкай сітуацыі ў сучаснай Босніі і Герцагавіне як мадэлі мультыкультурнасці. У гэтым жа тэматычным блоку наша калега Ірына Скарапанавя зрабіла даклад «Руская літаратура канца XX і пачатку XXI стагоддзяў», які выклікаў ажыўленую дыскусію.

Натуральна, што асаблівай увагі заслугоўвалі новыя падыходы ў асэнсаванні так званых «знакавых» з’яў мінулага. А якраз гэта выявілася ў дакладах «Бог не скінуты»: свецкае і сакральнае ў рускім авангардзе» Наталлі Злыдневай (Расія), «Сербская літаратура адносна іншых славянскіх літаратур у эпоху сацыялістычнага рэалізму» Аны Чосіч-

Вукіч, «Эмігранталогія: дасягненні і перспектывы. Паміж з’ездамі славістаў у Кракаве і Скоп’е. 1998–2008» Люцыяна Суханека (Польшча).

Недастаткова асвятлялася, на жаль, сусветнае значэнне творчасці класікаў славянскіх літаратур. Тым больш прыкметнымі былі даклады, прысвечаныя гэтай праблемацы: «А.С. Пушкін у святле стэрэатыпаў» Богдана Касанавіча (Сербія), «Леў Талстой і змена вех на Захадзе ва ўяўленнях пра Расію» Усевалада Багно (Расія), «Ф.М. Достоевский в художественном сознании польских писателей XX века (Избранные примеры)» Віктара Хорава (Расія). У сувязі з гэтым нельга не згадаць, што ў рамках культурнай праграмы XIV Міжнароднага з’езда славістаў 12 верасня адбылася памятная вечарына з нагоды стогадовага юбілею македонскага паэта Коча Рацина, на якой быў прадстаўлены своеасаблівы звод перакладаў на славянскія мовы яго кнігі «Белыя досвіткі» (беларускі пераклад выканаў удзельнік з’езда, адзін з аўтараў гэтай інфармацыі).

Наогул, удзельнікі з’езда мелі шырокія магчымасці пазнаёміцца з культурай македонцаў: дзейнічалі выстаўкі народнага адзення са збору Уладзіміра Янеўскага і твораў мастака Уладзіміра Георгіеўскага, дэманстраваліся дакументальныя фільмы, прэзентаваліся кнігі і перыядычныя выданні. А субота 13 верасня была цалкам вызвалена ад навуковай праграмы, каб выехаць на экскурсіі па Охрыдзе і яго наваколлях, а таксама і далейшых мясцінах.

Гаспадары з’езда зрабілі ўсё ад іх залежнае для таго, каб гасцям-навукоўцам у іх краіне было цікава і прыемна.

Прэзідыум Міжнароднага камітэта славістаў 13 верасня прыняў пастанову аб правядзенні наступнага XV з’езда ў Мінску.

На заключным пленарным пасяджэнні з своеасаблівай інаўгурацыйнай прамовай выступіў кіраўнік Беларускага камітэта славістаў Аляксандр Лукашанец, які па традыцыі пераняў цяпер і пасаду старшыні Міжнароднага камітэта славістаў. Правядзенне ў 2013 г. у Мінску чарговага XV з’езда славістаў – вялікі гонар і адказнасць. Беларускім навукоўцам шмат належыць зрабіць для яго паспяховай падрыхтоўкі як у арганізацыйным, так і ў навуковым плане.

С.М. Запрудскі,

кандыдат філалагічных навук,
дацэнт кафедры гісторыі беларускай мовы

І.А. Чарота,

доктар філалагічных навук,
прафесар, загадчык кафедры славянскіх літаратур